

Jan Iwanek, Mieczysław Stolarczyk

Od Redakcji

Studia Politicae Universitatis Silesiensis 8, 9-11

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Z satysfakcją oddajemy do rąk Czytelników ósmy tom wydawnictwa „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”. Zamieszczone w nim artykuły są odzwierciedleniem zainteresowań badawczych autorów i ukazują efekty ich studiów, badań i analiz. W konsekwencji poszczególne opracowania różnią się tematyką i sposobem prezentacji poruszanych problemów. Aby uzyskać większą przejrzystość materiału zawartego w niniejszym zbiorze, pomieszczono dziewięć artykułów w czterech blokach tematycznych: „Teoria polityki”, „Systemy polityczne”, „Stosunki międzynarodowe” i „Komunikowanie społeczne”. Uzupełnieniem całości jest dział „Recenzje, omówienia i sprawozdania”, w którym znaleźć można informacje o polsko- i obcojęzycznych publikacjach z dziedziny nauk politycznych, a także relacje z życia naukowego Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorami większości opracowań zawartych w niniejszym tomie są pracownicy tego Instytutu oraz doktoranci. Jak zwykle na kartach naszego wydawnictwa swoje teksty publikują również przedstawiciele zaprzyjaźnionych krajowych oraz zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych. Przy tej okazji zapraszamy wszystkich zainteresowanych do współpracy.

W dziale zatytułowanym „Teoria polityki” znalazły się dwa artykuły, które poświęcone są zagadnieniom metodologicznym. Powszechnie znany jest fakt, że już w czasach przednowoczesnej nauki o polityce porównywanie uznawane było za podstawowe podejście w analizie zjawisk politycznych. Współcześnie badania porównawcze przyczyniają się do rozwoju empirycznej teorii polityki. Właśnie temu zagadnieniu Jacek Bajer poświęcił swój artykuł zatytułowany *Badania porównawcze w politologii. Zagadnienia metodologiczne*. Opisuje on kwestie związane ze strategiami badań oraz konstruowaniem projektów porównawczych we współczesnej politologii. Z kolei artykuł

Przemysława Kołodziejczyka pt. *Metodologiczne problemy badania internetowych witryn ekstremistycznych* odnosi się do problematyki aktywizmu politycznego w Internecie. Autor ukazuje, jak rozwój technologii informatycznych może być wykorzystywany w naukach społecznych. Zwraca przy tym uwagę na metodologiczne aspekty badania witryn internetowych grup ekstremistycznych. Formuluje wiele wskazówek o charakterze praktycznym, dotyczących technik, metod i procedur badawczych.

Kolejny dział zatytułowany jest „Systemy polityczne”. Rozpoczyna go opracowanie Jacka Bartyzela poświęcone jednemu z najbardziej istotnych problemów współczesności — regionalizmowi. Autor skupiając się na zagadnieniach ułożenia relacji pomiędzy państwem jako całością (Hiszpanią) a poszczególnymi regionami, prezentuje koncepcje najwybitniejszego przedstawiciela karlizmu, Juana Vázquez de Melli y Fanjula. Skomplikowany i wieloaspektowy charakter analizy doskonale oddaje tytuł artykułu: *Ani centralizm, ani separatyzm, lecz jedność w wielości Las Españas. Tradycjonalistyczna wizja regionalizmu Juana Vázquez de Melli (1861—1928)*. Dwa kolejne artykuły poświęcone są systemom politycznym, które rzadko bywają poddawane analizie w polskiej literaturze politologicznej, a mianowicie Nikaragui i Algierii. Janusz Okrzesik w artykule *Zapomniany epilog Jesieni Narodów. Uwagi o transformacji ustrojowej w Nikaragui* koncentruje swoją uwagę na problematyce transformacji ustrojowej w pierwszym z wymienionych państw. Jego analiza wykracza poza wymiar deskryptywny, a Autor poszukuje wspólnych cech procesów transformacyjnych w Nikaragui i europejskich państwach dawnego bloku wschodniego, a zwłaszcza w Polsce. W konsekwencji okazuje się, że w procesach tych wskazać można pewne reguły konstytutywne. O ile w kontekście doświadczeń państw Europy Środkowo-Wschodniej zostały one już częściowo opisane, o tyle odniesienie ich do państw komunistycznych spoza tego obszaru uznać należy za szczególnie ciekawe i oryginalne. Z kolei tekst autorstwa Mateusza Wajzera, zatytułowany *Rola armii w pierwszych latach niepodległości Algierii* dotyczy istotnych problemów, jakie napotykały państwa zdobywające niepodległość w wyniku rozpadu systemu kolonialnego. Autor odwołuje się do przykładu Algierii, opisując kolejne wydarzenia z lat 1962—1965 z naciskiem na efekty zaangażowania wojskowych w życie polityczne tego państwa. W aneksie Autor zamieścił wywiad, który przeprowadził z dr. Francesco Cavatorą ze School of Law and Government w Dublin City University, specjalizującym się w problematyce demokratyzacji w świecie arabskim.

W dziale „Stosunki międzynarodowe” znajduje się artykuł Mirona Lakomego. Autor poddaje analizie politykę Francji i Stanów Zjednoczonych Ameryki wobec Rosji, podkreślając, że polityka ta uległa redefinicji w wyniku rozpadu układu bipolarnego. Jego artykuł zatytułowany *Federacja Rosyjska w stosunkach francusko-amerykańskich w okresie pozimnowojennym* obfituje

w wiele faktów obrazujących klimat wzajemnych relacji oraz wskazujących na rzeczywiste cele polityki tych państw. Nie ulega wątpliwości, że kierunek rosyjski zawsze odgrywał istotną rolę w relacjach francusko-amerykańskich, natomiast sam artykuł pozwala uporządkować wiedzę na ten temat przez określenie obszarów współpracy i rywalizacji, co z kolei miało i ma swoje odzwierciedlenie w szerszym kontekście rozwiązywania głównych problemów przez społeczność międzynarodową.

Dział „Komunikowanie społeczne” obejmuje trzy artykuły. W pierwszym z nich Wiktor Sidorow koncentruje się na problematyce tolerancji w mediach. W tekście zatytułowanym *Tolerancja: aspekt medialny* odwołuje się on do bogatego materiału empirycznego, w który obfituje rzeczywistość medialna — pełna sprzeczności, a przez to zachęcająca do poszukiwania odpowiedzi na pytanie o różne sposoby pojmowania tolerancji przez dziennikarzy. Z kolei Zbigniew Kantyka w artykule *Politolog jako medialny komentator polityki* porusza kwestię wykorzystywania potencjału nowoczesnych środków komunikowania w celu skutecznego połączenia wiedzy naukowej z praktyką polityczną. Analizuje rolę specjalistów i ekspertów w przestrzeni medialnej. Bardzo wyraźnie stawia kwestię postaw politologów w komentowaniu zjawisk i procesów politycznych. Ten dział zamyka artykuł Patrycji Szostok zatytułowany *Prasa samorządowa jako narzędzie polityki informacyjnej na poziomie lokalnym*. Autorka odwołując się do przykładów pięciu gmin w województwie śląskim (Bielsko-Biała, Bieruń, Ornontowice, Pawłowice, Sosnowiec), analizuje rzeczywiste relacje prasy samorządowej z władzami samorządowymi.

W dziale „Recenzje, omówienia i sprawozdania” znaleźć można trzy recenzje, w tym dwóch publikacji polskojęzycznych i jednej hiszpańskojęzycznej, oraz dwa sprawozdania: pierwsze z konferencji naukowej „Przestrzeń społeczna i ekonomiczna a tożsamość polityczna państw integrującej się Europy” zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego, drugie zaś poświęcone zostało seminarium naukowemu Zakładu Teorii Polityki, funkcjonującego w strukturze tego Instytutu.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane w niniejszym zbiorze teksty stanowią będą nie tylko interesującą lekturę, ale przyczynią się do dalszych studiów i analiz nad istotą podejmowanych w nich zagadnień.

Redaktorzy tomu